

SUCCESRIG AMERIKANSK PLANTEAVL

Af seniorrådgiver Brian H. Jacobsen,
Fødevareøkonomisk Institut

Artiklen beskriver deltagelsen fra Farm Management kongressen i Illinois, USA der sammen med indtryk fra bedriftsbesøg kan være med til at give et fingerpeg om udviklingsretningen for fremtidens landbrugsproduktion.

Planteavl

På turen syd fra Chicago er det første indtryk majs, majs og sojabønner kilometer efter kilometer. Amerikansk landbrug beskrives tit som ekstensivt, men det gælder ikke, når det drejer sig om Illinois. I dette område høstes der udbytter på 13-17 tons majs pr. ha og ca. 4 tons sojabønner pr. ha. Det er altså udbytter, der ligger noget over niveauet i Danmark, men Chicago ligger også på højde med Sydfrankrig.

I år deltog der 8 danskere i den internationale Farm Management kongres i Illinois, der henvender sig til både landmænd, rådgivere og forskere fra hele verden. Kongressen er således et godt sted at tage temperaturen på landbruget i hele verden og få nye ideer. Der var i år små 200 deltagere fra alle kontinenter.

Mange amerikanske landbrug er store, men det var overraskende, at op imod 50% af arealet drives af Farm Managers, der ikke ejer jorden. Ejerne bor langt væk og har arvet arealet

for mange år siden, og de har måske end ikke besøgt arealet. De modtager en årlig opgørelse fra deres Farm Manager og håber på et overskud. Mange bedrifter er Cash Lease, hvor der betales en fast forpagtningsafgift, men en stor del er Share Lease, hvor man deles om udgifter og udbytte (og risiko) i et bestemt forhold (ofte 50%). Jordprisen er omkring 33.000-130.000 kr. pr. ha, mens forpagtningsafgiften er 2.000 – 5.200 kr. pr. ha. Udvidelser af husdyrproduktioner (over 270 køer) kræver en tilladelse, men indholdet af denne vurdering synes ikke særlig restriktiv. Det er dog tydeligt, at vand er et problem i de sydlige og vestlige stater, og her har vandrettigheder allerede fået en betydelig værdi. På det landbrugspolitiske område var det klart, at finanskrisen har betydet, at ingen i Washington ønsker at reducere landbrugsstøtten lige nu.

Et af højdepunkterne ved kongressen var besøg på bedrifter, der anvender stribe-redu-

ceret jordbehandling baseret på en avanceret form for GPS (RTK). Det koster måske 100.000 kr. pr. traktor. Ved denne behandling sås og gødes der med en maskine, der laver en lille vold. Den pågældende stribe er ca. 10 cm. Året efter flytter sporet. Der anvendes faste kørespor. Det var tydeligt ud fra besøget, at skiftet til stribe-reduceret jordbehandling havde givet et løft i udbyttet på 15-30%. Det nye tiltag reducerer også anvendelsen af input. Dertil kommer teknikker som autotracking, som fx John Deere har på deres store mejetærskere. Et besøg på John Deere mejetærskerfabrik vest for Chicago viste, hvor stor en produktion og teknologi, der her kræves. Det var også positivt at høre, at deres salgstal var 20% højere end sidste år, hvorfor leveringstiden var ca. 9 mdr.

Med den meget majsproduktion er Illinois den 3. største producent af bioethanol i USA. I alt 3% af alt benzin solgt er ethanol, og andelen af majs brugt til ethanol er steget fra 6% til 20% på få år. Benzin iblandet ethanol kan købes i staterne i kornbæltet, men ikke i alle stater. Et besøg på en bioethanolfabrik viste, at restproduktet i form af tørret majs granulat (Dried Distillers Grains Solution, DDGS) er et vigtigt restprodukt, ikke mindst i en tid hvor prisen på ethanol falder igen. Af 100 kg majs produceres ca. 35 l ethanol og 33 kg rest majs (DDGS), der bruges som foder til primært malkekøer og kødkvæg, men andelen er begrænset til ca. 20%, bl.a. fordi proteinindholdet er noget højere. Endelig kommer der også en mængde CO₂ som restprodukt. Der er stigende behov for DDGS, hvorfor prisen har været stigende på det seneste. Det er således ikke enten bioethanol eller foder, som man nogen gange får indtryk af, idet 1/3 af foderværdien bevares. Den fabrik, vi besøgte, havde haft et overskud på 80 øre pr. liter ethanol, men i øjeblikket var over-

skuddet kun 20 øre pr. liter ethanol svarende til salget af DDGS.

Der gives i dag tilskud til ethanol-produktion, men fordi støtten udbetales til køberen, er det typisk olieproducenter, der modtager støtten til bioethanol. Prisen på bioethanol er i øjeblikket koblet mere til prisen på hvede end på olie. Der er 2-generations ethanolfabrikker på vej, og de bruger prærie græs som råvarer, ligesom et 3. generationsværk baseret på alger er også undervejs.

Vindenergi

I området omkring Illinois er der meget vækst i omfanget af vindenergi, og de laver en park, der efter udvidelse vil omfatte ca. 480 møller og derfor vil være en af de største parker i verden. Der er også i USA krav til støjniveau og placering, men der forekommer en del klager fra naboer til vindmøller. Hvis vindenergien skulle nå et omfang som i Danmark på ca. 20%, er det et problem, at el-nettet er gammelt og ikke tillader en effektiv omfordeling af elektriciteten mellem stater. Der er således meget vindenergi i Californien, Texas og Illinois. Der er en række tilskudsordninger, der gør det lukrativt at investere i møller, men den enkelte landmand får 20.000-45.000 kr. pr. mølle pr. år i ca. 20 eller 30 år. Mange af de møller, vi så, var Vestas møller (1,6 MW) produceret i USA og opsat af firmaet Horizon Wind Energy. En række stater har direkte krav om minimumsomfang af vedvarende energi, og fordi Illinois ikke satser på solenergi, vil vindenergi være en vigtig faktor. Hovedmålet er at reducere USA afhængighed af olie fra udlandet. Lavere energiforbrug pr. person nævnes sjældent som en mulighed, men der er i dag meget lille incitament til at købe mere energivenlige biler eller bruge mindre aircondition.

Foredragene på kongressen omfattede også beskrivelse af stordrift i Rusland, Australien og USA, samt landbrugsdrift i Europa. Generelt gælder det, at indtjeningen i produktionen af svin, oksekød og mælk lider i hele verden. I en verden, hvor antallet af mennesker vokser til 9 milliarder i 2050, skal der produceres mere mad, da flere vil spise mere kød end i dag.

Omvendt så virker det på indlægsholderne som om, planterproduktionen i bl.a. USA har gode vilkår. Fremtiden i planteproduktionen blev bl.a. beskrevet af multinationale plantefirmaer, der forventer at fordoble udbyttet pr. ha og reducere input med 1/3, samt give mere støtte til familier i Afrika. Det lyder som et stort krav, men det blev faktisk vist på besøg hos fx Pioner og Monsanto. Mange steder i verden dyrkes der i dag afgrøder i forsøgsmarker, der giver et noget højere udbytte end det, som den almindelige landmænd opnår. Dog er omkostningen ved dyr udsæd et af problemerne i u-landene, og her mangler projekter, hvor landene tildeles højtydende såsæd og gødning for at understøtte produktionen. Dog fik vi at vide, at Bill Gates Fonden beskæftiger sig med disse problemer.

Det kræver dog også politisk stabilitet m.m. Når det drejer sig om USA, er 80-90% GMO-afgrøder, og det har løftet udbyttet betydeligt. Det blev på kongressen anført, at udbyttet i majs i USA har været højere i de sidste 10 år end i Europa. Landmænd i USA er fortsat overrasket over, at landmænd og politikere i bl.a. Europa ikke mere aktivt forsøger at anvende GMO og derigennem øge udbytter og indtjening.

I lyset af de mange værdifulde input vi fik, er det håbet, at flere danske rådgivere, landmænd og forskere kommer til næste kongres i marts 2011 i New Zealand. Kongressen giver et unikt overblik og viden om landbrugsproduktion i det meste af verden, som de fleste landbrugscentre skal være i stand til at viderebringe til deres landmænd. Det er tydeligt ved en sådan kongres, at mange problemer er de samme i hele verden, og at der vælges mange forskellige veje til at løse dem. Dette kan dansk landbrug også få gavn af.

